

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 82

van **MAURITS VANDE REYDE**

datum: 27 november 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Kapitaalsverhoging Finocas - Impact op begroting en schuldprognose

Finocas is het vehikel waarin de Vlaamse overheid participeert ter ondersteuning van investeringen van Arcelor Mittal in een nieuwe hoogoven.

Dat werd eerder besproken tijdens een gedachtewisseling in de commissie Economie.

Het Rekenhof wijst in het begrotingsrapport op een toename van de financieringsnood van de initieel vooropgestelde 1,1 miljard euro naar 1,6 miljard euro. Rekenhof blz 44:

“Uit het recente basisrapport van de Vlaamse Regering over grote projecten en programma’s 2023 blijkt dat de geraamde investeringskost om een hoogoven te vervangen door een Direct Reduction of Iron (DRI) faciliteit bij Arcelor Mittal Belgium, werd aangepast van 1,1 miljard euro naar 1,6 miljard euro. Om tegemoet te komen aan die gewijzigde financieringsnood van Arcelor Mittal, ondertekende de Vlaamse Regering op 5 juni 2023 een letter of intent met een nieuw engagement voor een bijkomende kapitaalverhoging van Finocas nv voor een bedrag van 250 miljoen euro vanuit het Vlaams Gewest. Het Rekenhof stelt vast dat de meerjarenraming in 370 miljoen euro voorziet voor kapitaalsverhoging bij Finocas voor 2024-2026, waarmee globaal alleen de nog openstaande vastlegging van 330 miljoen euro uit 2022 kan worden vereffend. Die vastlegging omvat het engagement uit de inschrijvingsovereenkomst van 28 juni 2022. Aangezien het eventuele bijkomende engagement nog niet verder geconcretiseerd is, houdt de meerjarenraming er nog geen rekening mee.”

Het Vlaamse Gewest zou dus 250 miljoen euro extra ESR8-middelen investeren volgens het Rekenhof, bovenop de eerst voorziene 370 miljoen euro.

1. Kan de minister dat bijkomend toelichten?
 - a) Zal er inderdaad in bijkomend budget voorzien worden? Hoeveel? Om welke redenen? Onder welke vorm zal dat desgevallend gebeuren?
 - b) Werd dat al formeel beslist door de regering?
 - c) Hoeveel bedraagt thans het totale engagement van Vlaanderen? Welke investering staat daar tegenover?
2. Met betrekking tot de begroting:
 - a) Zijn die middelen al opgenomen in de begroting?

- b) Zijn die middelen al opgenomen in de schuldprognose van de meest recente meerjarenraming?
- c) Is er zicht op wanneer deze middelen kunnen terugvloeien naar de Vlaamse overheid (bv. na x jaar van de investering), en zo de schuld kan worden afgebouwd?

ANTWOORD

op vraag nr. 82 van 27 november 2023

van **MAURITS VANDE REYDE**

1. Antwoord a, b en c) Op 24 juni 2022 besliste de Vlaamse Regering (VR 2022 2406 DOC.0713) om de nieuwe aandeelhoudersovereenkomst tussen ArcelorMittal Belgium nv, ArcelorMittal Holding and Services Belgium nv en het Vlaams Gewest met betrekking tot hun participatie in Finocas nv goed te keuren. Daarnaast keurde de Vlaamse Regering een kapitaalverhoging van Finocas goed voor een bedrag van 350 miljoen euro, bestemd voor decarbonisatiegerelateerde projecten op de site van ArcelorMittal Gent. Er werd een inschrijvingsovereenkomst gesloten (de "eerste inschrijvingsovereenkomst") met betrekking tot een kapitaalverhoging van 700 miljoen euro, onder opschortende voorwaarde van goedkeuring door de Europese Commissie.

Omdat er een beduidende vertraging zat op de goedkeuring door Europa, besliste de Vlaamse Regering op 14 oktober 2022 om akkoord te gaan om onmiddellijk een kapitaalverhoging van 40 miljoen euro (20 miljoen vanuit het Vlaamse Gewest en 20 miljoen euro vanuit ArcelorMittal Holding and Services Belgium nv), door te voeren, die in mindering gebracht zal worden op het totaal van geplande kapitaalverhoging van 700 miljoen euro. Er werd hiervoor een addendum bij de eerste inschrijvingsovereenkomst en een nieuw inschrijvingsovereenkomst (de "tweede inschrijvingsovereenkomst") goedgekeurd. Deze kapitaalverhoging van 40 miljoen euro moest Finocas nv in staat stellen om een marktconforme lening toe te staan aan ArcelorMittal Belgium nv, teneinde een voortraject te starten aangaande de decarbonisatie van de site ArcelorMittal Gent. Deze marktconforme lening aan AMB is niet verstrekt geweest. Finocas heeft beslist om toch te wachten op de definitieve goedkeuring van de Europese Commissie.

Gezien de huidige economische context en de inzichten verkregen uit de preFEEDstudie, blijken de geraamde kosten van het decarbonisatieproject van de site van ArcelorMittal Gent gewijzigd te zijn. De raming van de investeringskost van 1,1 miljard euro wordt aangepast naar 1,6 miljard euro.

- DRI: Uit de preFEEDstudie blijkt dat zowel de aankoop van de DRI-fabriek als het installeren van deze DRI bij ArcelorMittal Belgium, duurder geworden zijn mede als gevolg van de inflatie. De absolute toename bedraagt 46 miljoen euro voor de DRI-fabriek en 57 miljoen euro voor het installeren ervan.
- Elektrische smeltovens: Aangezien de vraag van de klanten naar groen staal zeer sterk toegenomen is, heeft de ArcelorMittal-groep beslist om sneller en meer schroot in te zetten in de elektrische smeltovens, dit is immers de meest zekere manier om aan de sterk groeiende vraag naar duurzaam staal te voldoen en om aan klantenbinding te doen. Daardoor zal ArcelorMittal Belgium met eenzelfde hoeveelheid gereduceerd ijzer (afkomstig van de hoogoven of van de DRI-installatie) een hoger volume aan staal produceren met een lagere CO₂-voetafdruk per ton staal én dus sterker inzetten op circulaire economie. Een hogere schrootinzet vereist grotere elektrische smeltovens en een ander type ("Electric Arc Furnace (EAF)" in plaats van "Electric Submerged Arc Furnace"). Als gevolg hiervan én als gevolg van de inflatie zijn de elektrische ovens 177 miljoen euro duurder geworden. Het installeren van deze grotere elektrische ovens bij ArcelorMittal Belgium wordt eveneens duurder (toename 162 miljoen euro) omdat dit meer materialen (betonwerken, staalstructuren, leidingwerk, instrumentatie en bekabeling) en werkuren vereist.

- Ladle furnace: Uit de preFEEDstudie blijkt dat er een "ladle furnace" of pannenoven vereist is om staalsoorten van de hoogste kwaliteit te kunnen produceren via de DRI-route. Deze bijkomende installatie zorgt voor een perfecte beheersing van de chemische samenstelling en van de temperatuur van de staalproducten en is absoluut noodzakelijk om aan de steeds strengere kwaliteitscriteria van de klanten te beantwoorden. De "ladle furnace" én het installeren ervan vertegenwoordigen een meerkost van 70 miljoen euro, deze behoorde niet tot de initiële raming van 1,1 miljard euro.
- Aansluiting op waterstofinfrastructuur: De initiële raming bevatte nog geen aansluiting op een waterstofinfrastructuur. ArcelorMittal Belgium zal de DRI-installatie opstarten door gebruik te maken van aardgas en zal daarna een transitie voorzien naar waterstof in functie van de beschikbaarheid en de kostprijs van waterstof. De aansluiting vertegenwoordigt een meerkost van 8 miljoen euro.

Teneinde tegemoet te komen aan deze gewijzigde financieringsnoden van ArcelorMittal, ondertekende de Vlaamse Regering op 5 juni 2023 een nieuwe Letter of Intent (LOI). Met deze intentieverklaring actualiseert de Vlaamse Regering het aangegane engagement, met een nieuwe kapitaalverhoging van Finocas nv, voor een bedrag van 250 miljoen euro vanuit het Vlaamse Gewest, voor de investering in de decarbonisatie van de ArcelorMittal site in Gent, onder dezelfde voorwaarden als de eerste kapitaalverhoging. Deze intentieverklaring verhoogt de bestaande engagementen van de Vlaamse overheid en AMHSB om het kapitaal van Finocas te versterken tot 1,2 miljard euro in totaal (voor alle duidelijkheid: inclusief de schijf van 40 miljoen euro die reeds werd ingebracht in het kapitaal van Finocas). De nieuwe inschrijvingsovereenkomst voor de extra 250 miljoen euro vanuit het Vlaamse Gewest is nog in opmaak en moet nog goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering.

2. Antwoord a en b) In 2022 werd dus 350 miljoen euro aan vastleggingskredieten (VAK) voorzien op het begrotingsartikel CB0-1CEX2BA-PA 'actief schuldbeheer'. Dit artikel bevat de verschillende participaties in ESR- en niet ESR-geconsolideerde Vlaamse instellingen die het Departement FB mee opvolgt. In 2022 werd er 20 miljoen euro volstort aan Finocas (akte verleend op 20 oktober 2022). Het engagement voor een bedrag van 250 miljoen euro moet nog goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering en is dus nog niet opgenomen in de begroting.

Antwoord c) Dit project kadert in de ruimere doelstelling van zowel het bedrijf, van Vlaanderen als van Europa om de CO₂-uitstoot te reduceren. ArcelorMittal Belgium (AMB) heeft als doel om tegen 2050 klimaatneutraal te worden. De kapitaalverhoging in Finocas nv zal Finocas in staat stellen om een 'soft loan' aan AMB toe te kennen, waardoor AMB meer dan 1,5 miljard euro kan investeren in het decarbonisatieproject van de Gentse staalfabriek.

Er is afgesproken dat Finocas de terugbetaling zal vorderen van alle bedragen die AMB krachtens de voorwaarden van de leningsovereenkomst verschuldigd is (i) indien de bouw van de DRI-faciliteit niet uiterlijk voor het einde van het kalenderjaar 2026 is aangevangen of (ii) zodra de ArcelorMittal-fabriek te Gent, door AMB geëxploiteerd, klimaatneutraal wordt (mede ten gevolge van de kapitaalverhoging en de leningsovereenkomst).

Iedere aandeelhouder van Finocas nv heeft het recht om te vragen dat een kapitaalvermindering wordt doorgevoerd (die de terugbetaling toelaat van het bedrag van de kapitaalverhoging, vermeerderd met het bedrag van de nettowinst die door de Finocas is gerealiseerd door aanwending van de opbrengsten van de kapitaalverhoging) op enig moment (i) indien de bouw van de DRI-faciliteit niet uiterlijk vóór het einde van het kalenderjaar 2026 is aangevangen of (ii) vanaf 1 januari 2051.